

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Koprivnica

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE
(OPSKRBE PITKOM VODOM)
NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Koprivnica, srpanj 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	3
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	3
IV.	USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE	3
V.	NALAZ	8
VI.	OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE	12

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Koprivnica

KLASA: 041-01/12-07/33
URBROJ: 613-08-13-10

Koprivnica, 9. srpnja 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ POSEBNOJ REVIZIJI EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA
U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE (OPSKRBE PITKOM VODOM) NA PODRUČJU
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je posebna revizija ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Koprivničko-križevačke županije za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 1. listopada 2012. do 9. srpnja 2013.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je bio ispitati ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Koprivničko-križevačke županije (dalje u tekstu: Županija). Usluge javne vodoopskrbe na području Županije potrošačima pružaju tri trgovačka društva. To su Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica, Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci i Komunalije d.o.o., Đurđevac. Spomenuti isporučitelji također pružaju usluge odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te obavljaju djelatnosti iz područja komunalnog gospodarstva (održavanje čistoće i odlaganje komunalnog otpada, održavanje groblja, održavanje javnih površina i drugo).

Županija zauzima površinu 1 748 km². Prema popisu iz 2011., ima 115 584 stanovnika u tri grada i 22 općine. Na sustav javne vodoopskrbe je priključeno 58,2% od ukupnog broja stanovnika. Za potrebe javne vodoopskrbe isporučitelji koriste podzemne vode. Ukupni prihodi od obavljanja javne vodoopskrbe, koje su isporučitelji ostvarili za 2012., iznose 38.018.733,00 kn. Koncem 2012. je na području Županije u djelatnosti javne vodoopskrbe bilo 110 zaposlenika.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima u djelatnosti javne vodoopskrbe od 2010. do 2012.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi u djelatnosti javne vodoopskrbe od 2010. do 2012.

u kn

Redni broj	Naziv isporučitelja	Ostvareni prihodi		
		2010.	2011.	1012.
1	2	3	4	5
1.	Komunalac Koprivnica	16.110.599,00	22.197.305,00	21.546.592,00
2.	Komunalno Križevci	6.384.394,00	7.204.999,00	12.496.472,00
3.	Komunalije Đurđevac	2.826.611,00	3.508.147,00	3.975.669,00
Ukupno		25.321.604,00	32.910.451,00	38.018.733,00

U srpnju 2008. je donesena Strategija upravljanja vodama (Narodne novine 91/08), kojom su za područje Republike Hrvatske, između ostaloga, utvrđene i strateške odrednice u djelatnosti javne vodoopskrbe. To su: povećanje stupnja opskrbljenosti stanovništva vodom, unapređenje upravljanja javnim vodoopskrbnim sustavima, ekonomska cijena vode, smanjenje gubitaka iz javnih vodoopskrbnih sustava, zadovoljenje potreba za vodom i povećanje sigurnosti zahvata vode za javnu vodoopskrbu.

Zakonodavni okvir, kojim je regulirano obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i utvrđivanje cijena vodnih usluga (javne vodoopskrbe), čine Zakon o vodama (Narodne novine 153/2009, 63/11 i 130/11), Zakon o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine 153/09 i 90/11), Uredba o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (Narodne novine 112/10) i drugi podzakonski akti.

Prema odredbama Zakona o vodama, javna vodoopskrba je djelatnost zahvaćanja podzemnih i površinskih voda namijenjenih ljudskoj potrošnji i njihova kondicioniranja, isporuka do krajnjega korisnika ili drugog isporučitelja vodne usluge, ako se ti poslovi obavljaju putem građevina javne vodoopskrbe, te upravljanje vodnim građevinama.

I. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi pravilnost načina utvrđivanja cijena usluge opskrbe pitkom vodom,
- provjeriti usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima,
- analiza elemenata (strukture) za izračun cijene opskrbe pitkom vodom,
- ispitati kretanje i utvrditi razloge promjena cijena u posljednje tri godine, te
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost razlike u cijeni javnih usluga prema pojedinim isporučiteljima.

Područje revizije je utvrđeno na temelju uočenih razlika u cijenama javne vodoopskrbe između pojedinih isporučitelja, napisa u medijima i velikog interesa javnosti (korisnika usluga) za uspostavljanje ekonomičnog sustava javne vodoopskrbe.

Revizijom su obuhvaćena slijedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo isporučitelja javne vodoopskrbe, usklađenost utvrđivanja cijena javne vodoopskrbe s propisima i struktura cijene, kretanje cijena javne vodoopskrbe u protekle tri godine, utjecaj cijena javne vodoopskrbe na poslovanje vodoopskrbnih društava i provedba ciljeva iz Strategije upravljanja vodama.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U postupku revizije korištene su različite metode prikupljanja podataka i analize revizijskih dokaza i to:

- pregled propisa,
- pregled izvješća o obavljenim financijskim revizijama vodoopskrbnih društava,
- uvid u mrežne stranice i statističke podatke vodoopskrbnih društava,
- uvid u poslovne knjige vodoopskrbnih društava,
- uvid u drugu poslovnu dokumentaciju (odluke, cjenike, ugovore, interne upute, stručne publikacije i druge dostupne materijale),
- usporedba podataka vodoopskrbnih društava s podacima iz drugih izvora (Hrvatske vode, Županija),
- izravna zapažanja,
- razgovori s upravom vodoopskrbnih društava i s drugim zaposlenicima u svrhu obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Na temelju prikupljenih podataka revizijski postupci bili su usmjereni na utvrđivanje načina formiranja cijena javne vodoopskrbe, visinu ostvarenih prihoda i rashoda nastalih pružanjem usluga opskrbe pitkom vodom i usporedbom prikupljenih podataka prema društvima, te davanju ocjene ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Koprivničko-križevačke županije za 2012.

IV. USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE

Isporučitelji opskrbljuju pitkom vodom područja gradova Koprivnice, Križevaca i Đurđevca, te područja 22 općine. Prema stanju koncem 2012., duljina vodovodne mreže na području Županije je 1 307 km, s ukupno 24 814 priključaka. Tijekom 2012. je proizvedeno 5 048 857 m³ pitke vode, a potrošačima je isporučeno 4 088 959 m³. Prosječni gubitak vode iz javnih vodoopskrbnih sustava za područje Županije je 19,0% proizvedenih količina.

Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica opskrbljuje pitkom vodom potrošače na području grada Koprivnice i općina Drnje, Đelekovec, Hlebine, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Legrad, Peteranec, Rasinja i Sokolovac. Koncem 2012. Društvo je imalo 245 zaposlenika. Od toga je za potrebe javne vodoopskrbe radilo 58 zaposlenika.

Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci opskrbljuje pitkom vodom potrošače na području grada Križevaca i na područjima općina Gornja Rijeka, Kalnik, Sveti Ivan Žabno i Sveti Petar Orehovec. Koncem 2012. Društvo je imalo 121 zaposlenika, od čega u djelatnosti javne vodoopskrbe 29.

Komunalije d.o.o., Đurđevac opskrbljuje pitkom vodom potrošače na području grada Đurđevca i na područjima općina Ferdinandovac, Gola, Kalinovac, Kloštar Podravski, Molve, Novigrad Podravski, Novo Virje, Podravske Sesvete i Virje. Koncem 2012. Društvo je imalo 78 zaposlenika, od čega u djelatnosti javne vodoopskrbe 23.

U tablici broj 2 se daju osnovni podaci o javnoj vodoopskrbi na području Županije

Tablica broj 2

Podaci o javnoj vodoopskrbi

Redni broj	Opis	Komunalac Koprivnica	Komunalno Križevci	Komunalije Đurđevac	Županija
1	2	3	4	5	6
1.	Broj stanovnika na uslužnom području	51 685	34 057	29 842	115 584
2.	Broj priključaka	13 922	5 391	5 501	24 814
3.	Broj priključenih kućanstava na sustav javne vodoopskrbe	12 896	4 454	4 967	22 317
4.	Broj kućanstava koja nisu priključena na sustav javne vodoopskrbe	3 543	2 757	6 129	12 429
5.	Duljina vodovodne mreže u km	499	265	543	1 307
6.	Količina proizvedene vode u m ³	3 003 399	1 335 491	709 967	5 048 857
7.	Količina isporučene vode u m ³	2 715 513	800 405	573 041	4 088 959
8.	Gubici vode u %	9,6	40,1	19,3	19,0

- Promjene cijena javne vodoopskrbe

Do konca ožujka 2011. na snazi su bile odluke o cijenama javne vodoopskrbe, koje su isporučitelji usluga javne vodoopskrbe donijeli na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09 i 49/11). Utvrđivanje cijene javne vodoopskrbe je od rujna 2010. propisano odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (dalje u tekstu: Uredba). U skladu s odredbama spomenute Uredbe, isporučitelji su donijeli nove cjenike vodnih usluga, na koje su pribavljene suglasnosti izvršnih tijela jedinica lokalne samouprave (većinskih vlasnika udjela). Odluke su dostavljene Vijeću za vodne usluge i objavljene su na mrežnim stranicama isporučitelja.

Cijene javne vodoopskrbe, koje su isporučitelji utvrdili na način propisan Uredbom, sastoje se od fiksnog i varijabilnog dijela, u koje su uračunani propisani planirani troškovi, i od zasebno iskazanih poreza na dodanu vrijednost, naknade za korištenje voda, te naknade za zaštitu voda i naknade za razvoj (za potrošače kojima su utvrđene te obveze).

Fiksni dio cijene javne vodoopskrbe treba pokriti troškove, koji ne ovise o količini isporučene usluge, a nastaju kao posljedica priključenja nekretnine na građevine za opskrbu vodom. Varijabilni dio cijene treba pokriti troškove, koji ovise o količini potrošene vode. Naknade za korištenje i za zaštitu voda su propisane odredbama Zakona o financiranju vodnog gospodarstva i prihod su Hrvatskih voda.

Naknadu za razvoj utvrđuje jedinica lokalne samouprave za potrošače sa svog područja, a namijenjena je financiranju gradnje vodnih građevina.

Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci je utvrdilo jednaku cijenu javne vodoopskrbe za sve potrošače. Fiksni dio cijene (paušal) iznosi 15,45 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost, a varijabilni dio 4,66 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost.

Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica je utvrdilo fiksni dio cijene javne vodoopskrbe (paušal) za kućanstva u iznosu 13,80 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost, a fiksni dio cijene (paušal) za poslovne subjekte 38,00 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost. Varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe za kućanstva s područja grada Koprivnice iznosi 3,99 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost, a za kućanstva s područja susjednih općina 5,00 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost. Za poslovne subjekte s područja grada Koprivnice varijabilni dio cijene iznosi 5,67 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost, a za poslovne subjekte s područja susjednih općina 8,00 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost.

Kućanstva, kojima vodu isporučuje društvo Komunalije d.o.o., Đurđevac, plaćaju fiksni dio cijene javne vodoopskrbe (paušal) 23,58 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost, a poslovni subjekti 44,71 kn/m³, bez poreza na dodanu vrijednost. Varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe kućanstva plaćaju 3,09 kn/m³, a poslovni subjekti 7,07 kn/m³.

Kod isporučitelja, koji su cijenu javne vodoopskrbe utvrdili u različitoj visini za različite kategorije potrošača, ponderirani zbroj osnovnih cijena javne vodoopskrbe je veći od najniže osnovne cijene javne vodoopskrbe, što je u skladu s odredbom članka 3. Uredbe.

Donošenjem novih cjenika u 2011. cijena javne vodoopskrbe je veća za većinu potrošača. Na vodoopskrbnom području Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica i društva Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci cijena javne vodoopskrbe je veća za sva kućanstva, bez obzira na količinu potrošnje. Na vodoopskrbnom području Komunalija d.o.o., Đurđevac cijena javne vodoopskrbe je veća za potrošače koji imaju mjesečnu potrošnju do 13 m³, dok je za potrošače koji koriste veće količine cijena ostala jednaka, odnosno manja. Osobito je visok porast cijene za potrošače male potrošnje. Za pravne subjekte su, nakon donošenja novih cjenika u 2011., cijene javne vodoopskrbe veće, bez obzira na potrošnju, na vodoopskrbnom području Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica, a manje na vodoopskrbnom području društva Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci i društva Komunalije d.o.o., Đurđevac.

- Utjecaj novih cijena javne vodoopskrbe na poslovanje isporučitelja usluga opskrbe pitkom vodom

Odredbama Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva je propisano načelo punog povrata troškova, što znači da je izračun cijena javne vodoopskrbe trebalo napraviti tako da prihodi od pružanja usluga opskrbe pitkom vodom pokrivaju nastale troškove.

Podloga za izradu kalkulacije cijene javne vodoopskrbe kod Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica su bili rashodi za 2009. obračunske jedinice koja obavlja poslove javne vodoopskrbe. U procjenu rashoda je uključeno i 435.122,00 kn troškova obračunane amortizacije objekata za čiju izgradnju su primljene potpore jedinica lokalne samouprave i Hrvatskih voda.

S obzirom da su spomenute potpore istodobno evidentirane kao prihod razdoblja (dobitni pristup) nije bilo razloga uključiti navedene troškove amortizacije u izračun cijene javne vodoopskrbe. Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica je izračunane najniže osnovne cijene javne vodoopskrbe uvećalo u prosjeku za 10,7%, te ih ugradilo u doneseni cjenik. Primjenom starih cijena je ostvarena dobit u poslovanju javne vodoopskrbe (dobit za 2010. je iznosila 705.184,00 kn). Od 2011. je, zbog primjene novih cijena javne vodoopskrbe (unatoč padu količinske prodaje tijekom dvije godine za 3,7%) dobit višestruko porasla. Prihodi za 2011. su u odnosu na 2010. veći za 4.526.537,00 kn ili 26,4%, a dobit (koja iznosi 3.859.387,00 kn, bez jednokratnog otpisa obveza prema Hrvatskim vodama) je veća za više od pet puta. Uspješno poslovanje djelatnosti javne vodoopskrbe je nastavljeno i u 2012., jer je za 2012. dobit iznosila 3.518.795,00 kn. S obzirom da su za 2010. i 2011. iskazane dobiti u poslovanju djelatnosti javne vodoopskrbe veće od dobiti Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica kao cjeline (dobit Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica za 2010. je bila 447.072,00 kn, a za 2011. je bila 3.859.387,00 kn), iz dobiti djelatnosti javne vodoopskrbe su pokriveni gubici drugih (komunalnih) djelatnosti.

Kod izrade kalkulacije najniže osnovne cijene javne vodoopskrbe, Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci je primijenilo procijenjene troškove djelatnosti javne vodoopskrbe za 2010., koji su za 396.605,00 kn manji od ostvarenih troškova na temelju rezultata poslovanja za 2010., kada je ostvaren gubitak u iznosu 993.433,00 kn (1,39 kn/m³ prodane vode). Spomenuti procijenjeni troškovi su bez dodatnih korekcija ugrađeni u kalkulaciju nove cijene javne vodoopskrbe. Da bi se od novih cijena javne vodoopskrbe ubuduće ostvarivali dostatni prihodi za pokriće troškova, odnosno za poslovanje bez gubitka, u izračun cijena je trebalo uključiti troškove najmanje na razini ostvarenja za 2010. S obzirom na spomenutu podcijenjenost, ostvareni prihodi na temelju novih cijena javne vodoopskrbe nisu bili dostatni za pokriće troškova, te je za 2011. u području javne vodoopskrbe ostvaren gubitak u poslovanju u iznosu 463.622,00 kn (0,71 kn po m³ vode), a u 2012. u iznosu 444.421,00 kn (0,56 kn po m³ vode).

Društvo Komunalije d.o.o., Đurđevac je kao podlogu za izradu kalkulacija cijene javne vodoopskrbe koristilo rashode obračunske jedinice javne vodoopskrbe za 2010. Izračunane najniže osnovne cijene javne vodoopskrbe su uvećane u prosjeku za 1,7% te su ugrađene u doneseni cjenik. Primjena novih cijena tijekom devet mjeseci 2011., uz vlastitu proizvodnju vode (umjesto nabave vode od vanjskog trgovačkog društva koncem ožujka 2011. ugovoren je zakup vodne stanice) rezultirala je porastom prihoda. Tako je u poslovanju javne vodoopskrbe za 2010. ostvaren gubitak u iznosu 638.150,00 kn, a za 2011. je iskazana dobit u iznosu 49.319,00 kn i za 2012. u iznosu 14.099,00 kn. Dobit za 2012. je manja u odnosu na 2011. zbog bržeg rasta materijalnih troškova i troškova za zaposlene od rasta prihoda od javne vodoopskrbe.

- Utrošak sredstava naknade za razvoj

Naknadu za razvoj građevina javne vodoopskrbe (dalje u tekstu: naknada za razvoj) plaćaju potrošači na vodoopskrbnom području Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica i to za područje grada Koprivnice.

Važeća naknada je uvedena u prosincu 2010. Za kućanstva iznosi 0,10 kn/m³, a za pravne osobe 2,98 kn/m³. Na vodoopskrbnim područjima Komunalnog poduzeća d.o.o., Križevci i društva Komunalije d.o.o., Đurđevac naknada za razvoj tijekom 2010., 2011. i 2012. nije naplaćivana. Za područje grada Križevaca je u ožujku 2011. uvedena naknada, koja je nakon dva mjeseca ukinuta, a prikupljena sredstva u iznosu 108.501,00 kn su utrošena za izgradnju vodovoda. Sredstva naknade za razvoj su do konca 2010. bila prihod proračuna jedinica lokalne samouprave, a od 2011. su prihod isporučitelja vodnih usluga.

Na području grada Koprivnice su za razdoblje od 2010. do 2012. ostvareni prihodi od naknade za razvoj u iznosu 11.219.008,00 kn. Gradu Koprivnici je preneseno 5.222.702,00 kn. Od toga je za izgradnju objekata javne vodoopskrbe utrošeno 3.031.414,00 kn, a 2.964.892,00 kn nije utrošeno i prenosi se u slijedeće razdoblje.

- Gubici vode iz javnih vodoopskrbnih sustava

Jedan od utvrđenih ciljeva iz Strategije upravljanja vodama je smanjenje gubitaka vode iz javnih vodoopskrbnih sustava. Po uzoru na razvijene europske zemlje prihvatljive vrijednosti gubitaka iz vodoopskrbnih sustava kreću se od 15,0% do 20,0%. Gubici vode kod Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica su 9,6%. Kod društva Komunalije d.o.o., Đurđevac gubici vode koncem 2012. su 19,3% od proizvedenih količina, što je približno prihvatljivim vrijednostima. U odnosu na 2010. i 2011. gubici su manji za 4,4 indeksna poena. Kod Komunalnog poduzeća d.o.o., Križevci gubici vode su dvostruko veći od prihvatljive razine (od 38,9% u 2010. do 40,1% u 2012.). Prema obrazloženju odgovornih osoba isporučitelja, uzroci gubitaka su starost mreže, udaljenost od jednog potrošača do drugog i niska razina pokrivenosti vodnim uslugama.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo isporučitelja javne vodoopskrbe, usklađenost utvrđivanja cijena javne vodoopskrbe s propisima i struktura cijene, kretanje cijena javne vodoopskrbe u protekle tri godine, utjecaj cijena javne vodoopskrbe na poslovanje isporučitelja vodnih usluga i provedba ciljeva iz Strategije upravljanja vodama.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na cijene javne vodoopskrbe i na utrošak sredstava naknade za razvoj.

1. Cijene javne vodoopskrbe

1.1. Utvrđivanje cijene javne vodoopskrbe je od rujna 2010. propisano odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva. Cijene javne vodoopskrbe su isporučitelji utvrdili na način propisan spomenutom Uredbom i sastoje od fiksnog i varijabilnog dijela, te od zasebno iskazanih poreza na dodanu vrijednost, naknade za korištenje voda i naknade za zaštitu voda i naknade za razvoj. Fiksni dio cijene javne vodoopskrbe treba pokriti troškove, koji ne ovise o količini isporučene usluge, a nastaju kao posljedica priključenja nekretnine na građevine za opskrbu vodom. Varijabilni dio cijene treba pokriti troškove, koji ovise o količini potrošene vode.

- Cijene javne vodoopskrbe za socijalno ugrožene građane

Odredbom članka 206. Zakona o vodama je propisano da se cijena javne vodoopskrbe koju plaćaju socijalno ugroženi građani za količinu isporučene vode nužne za osnovne potrebe kućanstva ne može utvrditi u većoj visini od 60,0% osnovne cijene javne vodoopskrbe. Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci je utvrdilo da je količina vode za potrebe socijalno ugroženih građana 90 litara dnevno po članu kućanstva (2,7 m³ mjesečno). U ispostavljenim računima za potrošenu vodu socijalno ugroženim građanima Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci primjenjuje sniženu cijenu na varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe, a fiksni dio cijene (paušal) je jednak za sve potrošače. Razliku do pune varijabilne cijene snose solidarno svi drugi potrošači.

Državni ured za reviziju predlaže Komunalnom poduzeću d.o.o., Križevci kod obračuna potrošnje vode za socijalno ugrožene građane sniženi postotak primijeniti na ukupnu cijenu javne vodoopskrbe.

- Troškovi amortizacije kod utvrđivanja cijena javne vodoopskrbe

Odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, propisano je formiranje tarife vodnih usluga prema planiranim troškovima. Kod izrade kalkulacije cijene javne vodoopskrbe Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica je u procjenu rashoda uključilo i troškove amortizacije u iznosu 435.122,00 kn koja je obračunana za vodne građevine, koje su izgrađene sredstvima primljenih potpora od jedinica lokalne samouprave i Hrvatskih voda. S obzirom da su spomenute potpore evidentirane kao prihod razdoblja (dobitni pristup) nije bilo razloga uključiti troškove amortizacije u izračun cijene javne vodoopskrbe.

Državni ured za reviziju predlaže Gradskom komunalnom poduzeću Komunalac d.o.o., Koprivnica kod izrade kalkulacije cijene javne vodoopskrbe u planirane troškove amortizacije uključiti samo troškove amortizacije imovine koja je financirana vlastitim sredstvima.

- Utjecaj cijena javne vodoopskrbe na poslovanje isporučitelja usluga opskrbe pitkom vodom

Odredbama Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva je propisano načelo punog povrata troškova, što znači da je izračun cijene vodne usluge trebalo napraviti tako da prihodi od vodne usluge pokrivaju troškove vodne usluge. Rokovi za uvođenje ekonomske cijene javne vodoopskrbe Strategijom upravljanja vodama su predviđeni postupno do 2015.

Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci je obavljanjem djelatnosti javne vodoopskrbe ostvarilo gubitke u poslovanju i to za 2010. u iznosu 993.433,00 kn, za 2011. u iznosu 463.622,00 kn i 2012. u iznosu 444.421,00 kn. Gubici su nakon primjene novih cijena manji. Razlozi gubitaka u poslovanju su prenisko procijenjeni troškovi kod izrade kalkulacije najniže osnovne cijene javne vodoopskrbe, te visoki gubici vode iz javnog vodoopskrbnog sustava (40,1% proizvedenih količina vode ili dvostruko više od prihvatljive razine), koji su prema obrazloženju odgovorne osobe isporučitelja uzrokovani starošću mreže, dislociranošću potrošača i niskoj razini pokrivenosti vodnim uslugama. Gubici u poslovanju djelatnosti javne vodoopskrbe su pokriveni uspješnijim poslovanjem drugih komunalnih djelatnosti, te je za promatrano razdoblje Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci kao cjelina ostvarilo dobit u poslovanju.

Kod Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica podloga za izradu kalkulacije cijene javne vodoopskrbe su bili rashodi za 2009. obračunske jedinice koja obavlja poslove javne vodoopskrbe. Već su tadašnje (stare) cijene javne vodoopskrbe omogućavale ostvarivanje dobiti za djelatnost javne vodoopskrbe, koja za 2010. iznosi 705.184,00 kn. Izračunane najniže osnovne cijene javne vodoopskrbe (na bazi rashoda za 2009.) su uvećane u prosjeku za 10,7% i ugrađene u doneseni cjenik. Za 2011. je ostvarena dobit u djelatnosti javne vodoopskrbe u iznosu 3.859.387,00 kn (21,3% prihoda od prodaje ili 1,39 kn/m³ prodane vode) i za 2012. u iznosu 3.518.795,00 kn (19,6% prihoda od prodaje ili 1,30 kn/m³ prodane vode). S obzirom da su za 2010. i 2011. iskazane dobiti u obavljanju djelatnosti javne vodoopskrbe veće od dobiti Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica kao cjeline (dobit Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica za 2010. je 447.072,00 kn, a za 2011. je 727.872,00 kn), proizlazi da su iz dobiti djelatnosti javne vodoopskrbe pokriveni gubici drugih djelatnosti. Za 2012. Društvo je i u drugim djelatnostima ostvarilo dobit. Cijene javne vodoopskrbe na temelju kojih se ostvaruje visoka dobit, nisu ekonomski opravdane.

Državni ured za reviziju predlaže Komunalnom poduzeću d.o.o., Križevci posvetiti pozornost mjerama za smanjenje gubitaka vode, te racionalizaciji drugih troškova poslovanja, kako bi prihodi od usluga opskrbe pitkom vodom bili dostatni za pokrivanje troškova opskrbe.

Nadalje, predlaže Gradskom komunalnom poduzeću Komunalac d.o.o., Koprivnica razmotriti visinu postojećih cijena javne vodoopskrbe.

- 1.2. *Društva su se očitovala na Nacrt izvješća o obavljenoj posebnoj reviziji ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Koprivničko-križevačke županije za 2012.*

Društvo Komunalije d.o.o., Đurđevac je prihvatilo navode u izvješću i nalazu Državnog ureda za reviziju.

Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica u očitovanju navodi da je u potpunosti poštovalo Uredbu o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje pokriva cijena vodnih usluga, jer spomenutom Uredbom nije propisano da se trošak amortizacije odnosi samo na imovinu izgrađenu vlastitim sredstvima, a ne odnosi se i na imovinu, izgrađenu državnim potporama za koje je primijenjen dobitni pristup priznavanja prihoda. Ostvarena dobit u djelatnosti javne vodoopskrbe je približno iskazani rezultat poslovanja pojedine radne jedinice, jer na rezultat utječe iskazivanje direktnih i indirektnih troškova, koji se na pojedine djelatnosti raspodjeljuju po ključu raspodjele. S obzirom na ostvareni poslovni rezultat u 2012. Društvo će razmotriti opravdanost cijena javne vodoopskrbe.

Društvo Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci u očitovanju navodi da je kod donošenja odluke o cijeni vodnih usluga korišten primjer odluke koji je izradilo Vijeće za vodne usluge. Prema mišljenju Društva, iz primjera spomenute odluke je vidljivo da se za socijalno ugrožene građane smanjuje samo cijena javne vodne usluge, koja se odnosi na količine isporučene vode, nužne za osnovne potrebe kućanstva. Društvo smatra da je kod utvrđivanja cijene vode za socijalno ugrožene članove postupilo u skladu s propisima. Također navodi da mnogo truda i vremena posvećuje smanjenju gubitaka vode rekonstrukcijama postojeće mreže i priključaka, uvođenjem nadzorno upravljačkog sustava za preciznije otkrivanje lokacije naglih gubitaka vode i krađa na hidrantima, te zamjenama vodomjera. Radi ocjene rezultata poslovanja u obavljanju djelatnosti javne vodoopskrbe bi trebalo uzeti u obzir, pored održavanja sustava vodoopskrbe i distribucije vode, i ostale komplementarne poslove u vodoopskrbi, kao što su izgradnja i rekonstrukcija, popravci i vodoinstalaterski radovi kod potrošača. Ako se zbroje financijski rezultati ovih djelatnosti, gubici su manji. Na ostvarenje gubitka u 2012. je utjecao obračun troškova amortizacije po najvišim porezno priznatim stopama. Da su primijenjene redovne amortizacijske stope (koje su korištene kod izrade kalkulacije cijena vodnih usluga) za djelatnost vodoopskrbe bi za 2012. bila iskazana dobit u iznosu 267.692,00 kn.

2. Utrošak sredstava naknade za razvoj

- 2.1. Naknadu za razvoj građevina javne vodoopskrbe plaćaju potrošači s područja grada Koprivnice na vodoopskrbnom području Gradskog komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o., Koprivnica. Sredstva naknade za razvoj su do konca 2010. bila prihod proračuna jedinica lokalne samouprave, a od 2011. su prihod isporučitelja vodnih usluga. Grad Koprivnica je važeću naknadu za razvoj građevina javne vodoopskrbe uveo u prosincu 2010. Za kućanstva naknada iznosi 0,10 kn/m³, a za pravne osobe 2,98 kn/m³ potrošene vode. Za razdoblje od 2010. do 2012. od spomenute naknade su ostvareni prihodi u iznosu 11.219.008,00 kn. Prikupljena sredstva naknade za razvoj nisu u cijelosti utrošena. Za izgradnju objekata javne vodoopskrbe Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica je utrošilo 3.031.414,00 kn, gradu Koprivnici prenijelo 5.222.702,00 kn, a 2.964.892,00 kn nije utrošeno i koncem 2012. se nalazi na žiro računu isporučitelja.

Državni ured za reviziju predlaže Gradskom komunalnom poduzeću Komunalac d.o.o., Koprivnica, u suradnji s gradom Koprivnicom, razmotriti visinu naknade za razvoj građevina javne vodoopskrbe, te više pozornosti posvetiti pripremi projekata ulaganja u javnu vodoopskrbu, kako bi se sredstva naknade za razvoj koristila učinkovito.

- 2.2. *Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica u očitovanju navodi da prikupljena sredstva naknade za razvoj nisu utrošena, jer su za pojedine planirane investicije dobivena sredstva od Hrvatskih voda, za pojedine investicije nisu pravodobno riješeni imovinsko pravni odnosi, kod pojedinih su opravdano prekoračeni ugovoreni rokovi završetka radova te nisu završeni do konca 2012., a za pojedine radove rokovi završetka su ugovoreni u sljedećoj godini. Spomenuta sredstva ostvarena u 2012. su utrošena tijekom 2013.*

VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE

Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe su odgovorni za utvrđivanje cijena javne vodoopskrbe u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da razlike u cijenama javne vodoopskrbe na području Koprivničko-križevačke županije za 2012. nisu dovoljno ekonomski opravdane. Revizijom je utvrđeno da isporučitelji usluga opskrbe pitkom vodom pri utvrđivanju cijena javne vodoopskrbe nisu kod obračuna potrošnje vode za socijalno ugrožene građane sniženi postotak primijenili na ukupnu cijenu javne vodoopskrbe, u kalkulaciju cijene javne vodoopskrbe nisu uključili isključivo amortizaciju imovine izgrađene vlastitim sredstvima, cijenom javne vodoopskrbe ne pokrivaju u cijelosti troškove opskrbe pitkom vodom, iz visoke dobiti u djelatnosti vodoopskrbe pokrivaju gubitke drugih djelatnosti, te sredstva naknade za razvoj nisu iskoristili u cijelosti za izgradnju vodnih građevina. Zbog navedenog se predlaže:

- primijeniti sniženi postotak na ukupnu cijenu javne vodoopskrbe kod obračuna potrošnje vode za socijalno ugrožene građane (Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci),
- uključiti u planirane troškove amortizacije, kod izrade kalkulacije cijene javne vodoopskrbe, samo amortizaciju imovine izgrađene vlastitim sredstvima (Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica),
- poduzeti mjere za smanjenje gubitaka vode i racionalizaciju drugih troškova poslovanja (Komunalno poduzeće d.o.o., Križevci),
- razmotriti visinu važećih cijena javne vodoopskrbe (Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica),
- razmotriti visinu naknade za razvoj građevina javne vodoopskrbe, te više pozornosti posvetiti pripremi ulaganja u objekte javne vodoopskrbe (Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o., Koprivnica).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba preporuka navedenih u ovom izvješću pridonijela povećanju pravilnosti načina utvrđivanja i usklađenosti cijena javne vodoopskrbe sa zakonima i drugim propisima te smanjenju razlika u cijeni javne vodoopskrbe, odnosno povećanju ekonomske opravdanosti cijena javne vodoopskrbe. Također, cilj danih preporuka je pridonijeti otklanjanju slabosti i nepravilnosti, te odgovornijem i racionalnijem upravljanju javnim sredstvima u javnoj vodoopskrbi na području Koprivničko-križevačke županije.